Folkhälsomyndigheten

Uppskattning av mörkertal för hiv i Sverige 2022-2024

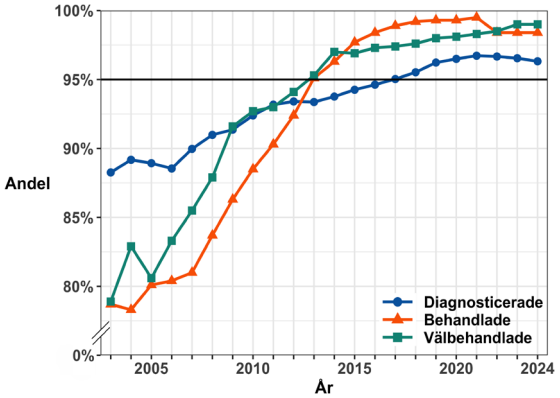
Sverige uppnådde UNAIDS 95-95-95-mål 2018. En uppdaterad uppskattning av andelen personer med hiv som känner till sin diagnos visar att Sverige även under åren 2022–2024 upprätthållit samtliga delar av målet.

För att kunna ta del av antiviral behandling och annan vård för hiv behöver personer som lever med hiv känna till sin diagnos. Joint United Nations Programme on HIV and AIDS (UNAIDS) har sedan 2021 ett globalt 95-95-95-mål.

UNAIDS 95-95-95-mål

- Minst 95 procent av de som lever med hiv känner till sin diagnos
- Minst 95 procent av dessa har antiviral behandling
- Minst 95 procent av de behandlade har en välfungerande behandling med nedtryckta virusnivåer

Figur 1. Sveriges uppfyllelse av UNAIDS 95-95-95-mål från 2003 till 2024.

Hur bedöms uppfyllelse av 95-95-95 målet?

I Sverige följs cirka 8 500 personer med diagnostiserad hiv inom vården. Kvalitetsregistret InfCareHIV möjliggör direkt bedömning av både andelen diagnostiserade personer som har behandling och vilken andel av dem med behandling som har nedtryckta virusnivåer. Det första målet, andelen av personer som lever med hiv som känner till sin diagnos, uppskattas med epidemiologisk modellering som är särskilt utvecklad med hänsyn till svenska förhållanden.

Mörkertal för hiv

De personer som lever med hiv i Sverige men ännu inte har kännedom om sin diagnos genom ett hivtest

För att bedöma uppfyllelse av det första 95-målet behöver mörkertalet uppskattas

Hur uppskattas mörkertalet för hiv?

Uppskattningarna har gjorts med en matematisk modell som utvecklats av forskare vid Los Alamos National Laboratory i USA i samarbete med forskare vid Karolinska Institutet och Sahlgrenska akademin samt kvalitetsregistret InfCareHIV och Folkhälsomyndigheten.

Vid uppskattningen användes data om personer med känd hiv från InfCareHIV från januari 2026. Genom modellering i flera steg görs uppskattningar av totalt antal personer som lever med hiv i Sverige ett specifikt år. Det uppskattade mörkertalet av hiv under ett år är skillnaden i förekomst av hiv och antalet diagnostiserade personer som lever med hiv i Sverige samma år.

Tabell 1. Totalt uppskattad andel (procent) av personer som lever med hiv i Sverige som känner till sin diagnos

Statistiskt mått	2022	2023	2024
Uppskattad andel	96,7	96,5	96,3
Nedre 95% CrI	96,2	95,8	95,4
Övre 95% CrI	97,1	97,1	97,1

Osäkerhet i uppskattningarna anges i 95% Bayesianskt trovärdigt intervall (CrI 95%. eng. credible interval).

Indelning av hiv-överföring i modellen
Endogena hiv-överföringar - Sker till personer med huvudsaklig vistelseort i Sverige (inkluderande överföringar som skett vid utlandsresa)

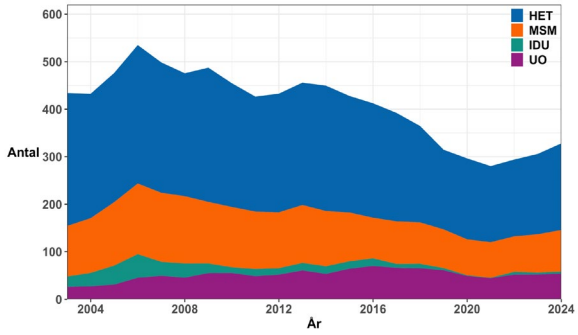
Exogena hiv-överföringar - Sker till personer födda i ett annat land än Sverige innan första ankomst till Sverige

Överföringsväg - heterosexuell kontakt, överföring mellan män som har sex med män, överföring genom delade injektionsverktyg respektive annan/okänd överföringsväg.

Mörkertalet för hiv uppdelat på överföringsväg

Resultaten visar att personer med hiv i Sverige som inte känner till sin diagnos har fått hiv genom flera olika överföringsvägar. Den till antalet personer största gruppen inom mörkertalet är personer med huvudsaklig vistelseort i Sverige som fått hiv med heterosexuell överföringsväg i Sverige eller vid utlandsresa. Figur 2 visar det uppskattade antalet personer med hiv i Sverige som inte känner till sin diagnos uppdelat på överföringsväg. I figuren har endogena och exogena hiv-överföringar slagits samman.

Figur 2. Det uppskattade antalet personer med hiv i Sverige som inte känner till sin diagnos 2003–2024.

Överföringsvägar: HET: heterosexuell, MSM: mellan män som har sex med män, IDU: genom delade injektionsverktyg, UO: okänd/annan

Antal hivöverföringar 2022–2024

I modellen uppskattas antalet personer som sedan tidigare lever i Sverige och fått hiv under året. Detta inkluderar överföringar som skett vid utlandsresa (endogen överföring). De huvudsakliga överföringsvägarna för dessa hiv-överföringar under 2022–2024 var heterosexuell överföring och överföring bland män som har sex med män.

Tabell 2. Totalt uppskattat antal hiv-överföringar per år till personer med huvudsaklig vistelseort i Sverige

Statistiskt mått	2022	2023	2024
Uppskattat antal	102	100	102
Nedre 95% CrI	84	78	74
Övre 95% CrI	122	124	138

Osäkerhet i uppskattningarna anges i 95% Bayesianskt trovärdigt intervall (CrI 95%. eng. credible interval).

Sammanfattning

Sverige har under åren 2022–2024 upprätthållit samtliga delar av UNAIDS 95-95-95-mål, med ett mörkertal för hiv på mindre än fem procent. Modellering visar att personer som lever med hiv i Sverige utan att känna till sin diagnos finns inom alla överföringsvägar som ingår i analysen. Det största antalet personer som ännu inte hade fått kännedom om sin hiv-diagnos 2022–2024 hade fått hiv vid heterosexuell kontakt antingen i Sverige eller vid utlandsresa. Runt 100 hivöverföringar per år skedde 2022–2024 till personer med huvudsaklig vistelseort i Sverige och både genom heterosexuell kontakt och bland män som har sex med män.

Slutsats

Folkhälsomyndigheten använder kunskap om mörkertalet som underlag för preventiva insatser i Sverige och som ett bidrag till internationell övervakning av hiv. För att ytterligare minska mörkertalet av hiv i Sverige och hindra nya hiv-överföringar behöver testning och prevention nå alla relevanta grupper.

Referenser

1. Andersson E, Andersson-Li L, Locke M, Carlander T, Brännström J, Leitner T, Albert J. Rapport om uppskattning av incidens och mörkertal för hiv i Sverige 2022-2024. InfCareHIV
2. Lundgren E, Locke M, Romero-Severson E, Dimitrijevic M, Axelsson M, Andersson E, et al. Sweden surpasses the UNAIDS 95-95-95 target: estimating HIV-1 incidence, 2003 to 2022. Euro Surveill. 2024;29(42). https://doi.org/10.2807/1560-7917.ES.2024.29.42.2400058.